

I

(Законодателни актове)

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1227/2011 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 25 октомври 2011 година

относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 194, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

(1) Важно е да се гарантира, че потребителите и другите участници на пазара могат да имат доверие в интегритета на пазарите на електроенергия и газ, че цените, определени на пазарите за търговия на едро с енергия, отразяват ненарушено и конкурентоспособно взаимодействие между търсене и предлагане, и че не могат да се извличат неправомерни печалби от пазарни злоупотреби.

(2) Целта на увеличаването на интегритета и прозрачността на пазарите на търговия на едро с енергия следва да бъде насърчаването на открита и честна конкуренция на пазарите за търговия на едро с енергия в полза на крайните потребители на енергия.

(3) В съвета, даден от Европейския комитет на регулаторите на ценни книжа и Групата на европейските регулатори в

областта на електроенергията и природния газ, беше потвърдено, че съществуващото законодателство може да не обхваща надлежно въпроси, свързани с интегритета на пазарите на електроенергия и газ, и беше препоръчано да се обмисли създаването на подходяща законодателна рамка, пригодена към енергийния сектор, която да предотвратява пазарни злоупотреби и да взема предвид специфични за сектора условия, които не са обхванати от други директиви и регламенти.

(4) Степента на взаимосвързаност между пазарите за търговия на едро с енергия в Европейския съюз нараства. Пазарната злоупотреба в една държава-членка често засяга не само цените за търговия на едро с електроенергия и природен газ отвъд националните граници, но също така и цените на дребно за потребителите и микропредприятията. Поради това гарантирането на интегритет на пазарите не може да е грижа само на отделните държави-членки. Наличието на строго трансгранично наблюдение на пазара е от съществено значение за постигането на напълно функциониращ, взаимосвързан и интегриран вътрешен енергиен пазар.

(5) Пазарите за търговия на едро с енергия обхващат както пазари на продукти, така и пазари на деривати, които са жизненоважни за енергийните и финансовите пазари, като ценообразуването в двата сектора е взаимосвързано. Те включват, наред с другото, регулирани пазари, многостранни търговски системи и извънборсови (ОТС) сделки и двустранни договори, преки или с посредници.

(6) Понастоящем практиките за наблюдение на енергийните пазари са специфични за сектора и за отделните държавите-членки. В зависимост от цялостната пазарна рамка и положението с регулирането това може да доведе до това търговски дейности да попадат под множество юрисдикции с наблюдение, извършвано от няколко различни органа, евентуално разположени в различни държави-членки. Това може да доведе до липса на яснота по отношение на това, кой носи отговорност и дори до положение да не съществува такова наблюдение.

⁽¹⁾ ОВ С 132, 3.5.2011 г., стр. 108.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 14 септември 2011 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 10 октомври 2011 г.

- (7) Понастоящем няма изрична забрана за поведение, което подронва интегритета на енергийния пазар, на някои от най-важните енергийни пазари. С цел защитаване на крайните потребители и гарантиране на разумни цени на енергията за европейските граждани е от съществено значение да се забрани подобно поведение.
- (8) Търговията с деривати, за които може да бъде извършван физически или финансов сетълмент, и търговията с продукти се използват заедно на пазарите за търговия на едро с енергия. Поради това е важно определенията на търговия с вътрешна информация и манипулиране на пазара, които представляват пазарна злоупотреба, да бъдат съвместими между пазарите на деривати и продукти. Настоящият регламент следва по принцип да се прилага за всички извършени сделки, но същевременно следва да отчете специфичните характеристики на пазарите за търговия на едро с енергия.
- (9) Договорите за продажба на дребно, които обхващат доставката на електричество или природен газ на крайните клиенти, не се поддават на манипулирането на пазара по същия начин като договорите за продажба на едро, при които закупуването и продажбата са по-лесни. Въпреки това решенията за потреблението на най-големите потребители на енергия могат също така да се отразят на цените на пазарите за търговия на едро с енергия, които да имат въздействие и извън националните граници. Следователно е подходящо договорите за доставка на подобни големи потребители да бъдат разглеждани в контекста на интегритета на пазарите за търговия на едро с енергия.
- (10) Като се вземат предвид резултатите от анализа, предвиден в съобщението на Комисията от 21 декември 2010 г., озаглавено „Към засилен пазарен надзор при схемата на ЕС за търговия с емисии“, Комисията следва да разгледа възможността за представяне на законодателно предложение в отговор на идентифицираните слабости в прозрачността, интегритета и надзора на европейския пазар на въглеродни емисии в разумен срок.
- (11) В Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия ⁽¹⁾ и Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ ⁽²⁾ се признава, че равният достъп до информация за физическия статус и ефикасността на системата е необходим, така че всички участници на пазара да могат да преценят цялостното състояние на търсенето и предлагането и да открият причините за колебанията в цените на едро.
- (12) Използването или опитът за използване на вътрешна информация за търговия за собствена сметка или за сметка на трето лице следва да е изрично забранено. Използването на вътрешна информация може също така да се състои в търговия на едро с енергийни продукти от лица, които знаят или следва да знаят, че информацията, с която разполагат, е вътрешна информация. Информацията относно собствените планове и стратегии за търгуване на участниците на пазара не следва да се счита за вътрешна информация. Информацията, която трябва да бъде направена публично достояние в съответствие с Регламент (ЕО) № 714/2009 или Регламент (ЕО) № 715/2009, включително насоки и мрежови кодекси, приети в съответствие с тези регламенти, може, при условие че е чувствителна по отношение на цените, да послужи като основа за решения на участниците на пазара за извършване на сделки с енергийни продукти на едро и следователно би могла да представлява вътрешна информация, докато не стане публично достояние.
- (13) Манипулирането на пазарите за търговия на едро с енергия включва действията, предприети от лица, които изкуствено причиняват ниво на цените, което не е обосновано от пазарните сили на предлагането и търсенето, в това число действителната наличност на капацитети за производство, съхранение и пренос, както и от търсенето. Видовете манипулиране на пазара включват издаване и оттегляне на фиктивни нареждания; разпространяване на невярна или подвеждаща информация или слухове чрез медиите; в това число интернет или с всякакви други средства; преднамерено предоставяне на невярна информация на предприятията, извършващи оценки на цените или изготвящи доклади за пазара с цел заблуждаване на участниците на пазара, които действат въз основа на тези оценки на цените и доклади за пазара; и преднамереното предприемане на действие, така че да изглежда, че наличността на производствен капацитет за електроенергия, наличността на природен газ или наличността на капацитет за пренос е различна от капацитета, който в действителност е технически наличен, в случаите, когато подобна информация засяга или има вероятност да засегне цената на енергийните продукти на едро. Манипулирането и неговото въздействие може да възникне извън границите, между пазарите на електроенергия и газ, и на финансовите пазари и пазарите на продукти, в това число пазарите на квоти за емисии.
- (14) Примерите за пазарна манипулация и опити за манипулиране на пазара включват поведението на лице или лица, които действат в сътрудничество, с цел да осигурят решаваща позиция при доставките или търсенето на даден енергиен продукт на едро, които довеждат или биха могли да доведат пряко или косвено до фиксиране на цените или до създаване на други неприятели търговски условия; и предлагането, купуването или продаването на енергийни продукти на едро с цел, намерение или последица въвеждането в заблуждение на участниците на пазара, които действат на основата на референтните цени. Независимо от това възприетите пазарни практики като тези, прилагани в областта на финансовите услуги, които понастоящем са определени в член 1, параграф 5 от Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 г. относно търговията с вътрешна информация и манипулирането на пазара (пазарна злоупотреба) ⁽³⁾, и които могат да бъдат адаптирани, ако се измени посочената директива, могат да бъдат законен начин участниците на пазара да гарантират благоприятни цени за енергийните продукти на едро.

⁽¹⁾ ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 15.

⁽²⁾ ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 36.

⁽³⁾ ОВ L 96, 12.4.2003 г., стр. 16.

- (15) Разкриването на вътрешна информация във връзка с енергийните продукти на едро от страна на журналистите, действащи в изпълнение на своите професионални задължения, следва да се оценява при отчитане на правилата, приложими за тяхната професия и правилата, които определят свободата на пресата, освен ако тези лица извличат пряко или косвено предимства или печалба от разпространяването на въпросната информация или когато разкриването се извършва с намерение за подвеждане на пазара що се отнася до доставките, търсенето или цената на енергийните продукти на едро.
- (16) Тъй като финансовите пазари се развиват, понятията за пазарна злоупотреба, приложими за тези пазари, ще бъдат адаптирани. Следователно, за да се осигури необходимата гъвкавост в отговор на тези развития, правомощието за приемане на актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз следва да се делегира на Комисията по отношение на техническото актуализиране на определенията за вътрешна информация и манипулиране на пазара, за да се гарантира съгласуваност с другото приложимо законодателство на Съюза в областта на финансовите услуги и енергетиката. От особено значение е Комисията да провежда подходящи консултации по време на подготвителната си работа, включително на експертно равнище. При подготовката и съставянето на делегирани актове Комисията следва да гарантира едновременно, навременно и надлежно предаване на съответните документи на Европейския парламент и на Съвета.
- (17) Ефикасното наблюдение на пазара на равнището на Съюза е от огромно значение за откриване и възпиране на пазарни злоупотреби на пазарите за търговия на едро с енергия. Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия, създадена с Регламент (ЕО) № 713/2009 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ („Агенцията“), е в най-добра позиция да осъществява такова наблюдение, тъй като тя разполага с поглед върху пазарите за електроенергия и газ в целия Европейски съюз и с необходимия експертен опит относно функционирането на пазарите и системите за електроенергия и газ в Съюза. Със задълбоченото познаване на развитието на енергийните пазари в своите държави-членки националните регулаторни органи следва да играят важна роля в гарантирането на ефикасно наблюдение на пазара на национално равнище. Тясното сътрудничество и координацията между Агенцията и националните органи е следователно необходимо, за да се гарантират адекватно наблюдение и прозрачност на енергийните пазари. Събирането на данни от Агенцията не засяга правото на националните органи да събират допълнителни данни за национални цели.
- (18) Ефикасното наблюдение на пазара изисква редовен и навременен достъп до данни за сделки, както и достъп до структурни данни за капацитета и използването на съоръжения за производство, съхранение, потребление или пренос на електроенергия и природен газ. Поради тази причина от участниците на пазара, в това число операторите на преносни системи, доставчиците, търговците, производителите, посредниците и големите потребители, които търгуват на едро с енергийни продукти, следва да се изисква да предоставят тази информация на Агенцията. Агенцията може от своя страна да установи трайни контакти с основните организирани пазари.
- (19) За да се гарантират еднакви условия за прилагането на разпоредбите за събиране на данни, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да се упражняват в съответствие с Регламент (ЕО) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно механизмите за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията ⁽²⁾. Задълженията за докладване следва да бъдат сведени до минимум и не трябва да водят до ненужни разходи или административна тежест за участниците на пазара. Единните правила за докладване на информация следва съответно да преминат предварителен анализ на съотношението ползи/разходи, следва да избягват двойни задължения за докладване и следва да вземат предвид рамките за докладване, разработени по другото съответно законодателство. Освен това, следва да се събира необходимата информация или части от нея от другите лица и съществуващите източници, когато това е възможно. Когато участник на пазара или трето действащо от негово име лице, система за докладване при търговията, организиран пазар, система за съпоставяне на сделки (trade matching system) или друго лице, което извършва сделки на професионална основа, е изпълнило своите задължения за докладване на компетентен орган в съответствие с Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно пазарите на финансови инструменти ⁽³⁾ или приложимото законодателство на Съюза относно сделките с деривати, централните контрагенти и регистрите на сделките, неговото задължение за докладване следва да се счита за изпълнено също по настоящия регламент, но само допълково, доколкото цялата информация, която се изисква по настоящия регламент, е била докладвана.
- (20) Важно е Комисията и Агенцията да работят в тясно сътрудничество за прилагането на настоящия регламент и по целесъобразност да провеждат консултации с Европейската мрежа от оператори на преносни системи за електричество и газ, Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП), създаден с Регламент (ЕО) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾, с националните регулаторни органи, компетентните финансови органи и други органи на държавите-членки като националните органи за защита на конкуренцията, както и със заинтересовани страни като организирани пазари (например борси за електроенергия) и участници на пазара.

⁽²⁾ ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13.

⁽³⁾ ОВ L 145, 30.4.2004 г., стр. 1.

⁽⁴⁾ ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 84.

⁽¹⁾ ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 1.

- (21) Следва да се създаде европейски регистър за участниците на пазара, въз основа на националните регистри, с цел засилване на цялостната прозрачност и интегритета на пазара за търговия на едро с енергия. Една година след създаването на този регистър Комисията следва да оцени в сътрудничество с Агенцията, съгласно докладите, представени от Агенцията на Комисията, и с националните регулаторни органи функционирането и полезността на европейския регистър за участниците на пазара. Ако се счете за целесъобразно, въз основа на тази оценка, Комисията следва да разгледа възможността за поставяне на допълнителни инструменти за укрепване на цялостната прозрачност и на интегритета на пазарите за търговия на едро с енергия и за гарантиране на равни условия за участниците на пазара в рамките на целия Съюз.
- (22) С оглед да се улесни ефикасното наблюдение на всички аспекти от търговията на едро с енергийни продукти, Агенцията следва да създаде механизми за осигуряване на достъп на други съответни органи до информацията, която получава относно сделките на пазарите за търговия на едро с енергия, по-специално на ЕОЦКП, националните регулаторни органи, компетентните финансови органи на държавите-членки, националните органи за защита на конкуренцията и други съответни органи.
- (23) Агенцията следва да гарантира оперативната сигурност и защита на данните, които получава, да предотвратява неразрешен достъп до информацията, съхранявана от Агенцията, и да установи процедури за гарантиране, че лицата с право на достъп до събираните от нея данни не злоупотребяват с тях. Агенцията също така следва да установи дали органите, които имат достъп до данните, съхранявани от Агенцията, са в състояние да поддържат също толкова високо ниво на сигурност и са обвързани с подходящи правила за поверителност. Следователно също така е необходимо да се гарантира оперативната сигурност на ИТ системите, използвани за обработка и прехвърляне на данни. За да изгради ИТ система, която гарантира възможно най-високо равнище на поверителност на данните, Агенцията следва да бъде насърчена да работи в тясно сътрудничество с Европейската агенция за мрежова и информационна сигурност (ENISA). Тези правила следва да се прилагат също така и за други органи, които имат право на достъп до данните за целите на настоящия регламент.
- (24) Настоящият регламент защита основните права и спазва принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз, както е посочено в член 6 от Договора за Европейския съюз, и конституционните традиции в държавите-членки, и следва да се прилага в съответствие с правото на свобода на изразяване на мнение и свобода на информация, признато в член 11 от Хартата.
- (25) Когато информацията не е или вече не е чувствителна в търговско отношение или от гледна точка на сигурността, Агенцията следва да има възможност да предоставя тази информация на участниците на пазара и широката общественост, с цел да допринесе за по-добри познания за пазара. Тази прозрачност ще помогне за изграждане на доверие в пазара и ще насърчи увеличаване на знанията относно функционирането на пазарите за търговия на едро с енергия. Агенцията следва да установи и да огласи публично правилата, съгласно които ще предоставя по справедлив и прозрачен начин достъп до тази информация.
- (26) Националните регулаторни органи следва да бъдат отговорни за прилагането на настоящия регламент в държавите-членки. За тази цел те трябва да разполагат с необходимите правомощия за разследване, които да им дават възможност да извършват ефикасно тази задача. Тези правомощия следва да се упражняват в съответствие с националното право и могат да бъдат предмет на съответен надзор.
- (27) Агенцията следва да гарантира, че настоящият регламент се прилага по координиран начин в целия Европейски съюз и съгласувано с прилагането на Директива 2003/6/ЕО. За тази цел Агенцията следва да публикува необвързващи насоки за прилагането на определенията, предвидени в настоящия регламент, по целесъобразност. Тези насоки следва да засягат наред с другото въпроса за възприетите пазарни практики. Освен това, тъй като пазарната злоупотреба на пазарите за търговия на едро с енергия често засяга повече от една държава-членка, Агенцията следва да играе важна роля за гарантиране, че разследванията се извършват по ефикасен и последователен начин. За постигане на тази цел Агенцията следва да е в състояние да поиска сътрудничество и да координира дейността на групите за разследване, съставени от представители на съответните национални регулаторни органи и по целесъобразност от други органи, в това число националните органи за защита на конкуренцията.
- (28) На Агенцията следва да бъдат предоставени съответните финансови и човешки ресурси за адекватното изпълнение на допълнителните задачи, които ѝ се възлагат по настоящия регламент. За тази цел процедурата за изготвянето, изпълнението и контрола върху нейния бюджет, установена в членове 23 и 24 от Регламент (ЕО) № 713/2009, следва да отчете надлежно тези задачи. Бюджетният орган следва да гарантира съблюдаването на най-високи стандарти за ефективност.
- (29) Националните регулаторни органи, компетентните финансови органи на държавите-членки и по целесъобразност, националните органи за защита на конкуренцията следва да си сътрудничат, за да се гарантира координиран подход за справяне с пазарните злоупотреби на пазарите за търговия на едро с енергия, който обхваща както пазарите за продукти, така и пазарите за деривати. Това сътрудничество следва да включва взаимен обмен на информация по отношение на подозренията за действия, които има вероятност да съставляват нарушение на настоящия регламент, на Директива 2003/6/ЕО или на конкурентното право, извършвани или извършени на пазара за търговия на едро с енергия. Освен това въпросното сътрудничество следва да допринася за съгласуван и последователен подход при разследванията и съдебното производство.

- (30) Важно е задължението за професионална тайна да се прилага по отношение на лицата, които получават поверителна информация в съответствие с настоящия регламент. Агенцията, националните регулаторни органи, компетентните финансови органи на държавите-членки и националните органи за защита на конкуренцията следва да гарантират поверителността, надеждността и защитата на информацията, която получават.
- (31) Важно е санкциите за нарушаване на настоящия регламент да са ефективни, пропорционални и възпиращи и да отразяват сериозността на нарушенията, вредите, нанесени на потребителите, и потенциалните изгоди от търговията въз основа на вътрешна информация и манипулиране на пазара. Прилагането на тези санкции следва да се извършва в съответствие с националното законодателство. Санкциите за нарушаване на настоящия регламент следва да съответстват на санкциите, приети от държавите-членки в изпълнение на Директива 2003/6/ЕО, като се отчитат взаимовръзките между търговията с деривативни продукти на електроенергия и природен газ и търговията със същинска електроенергия и природен газ. Като взема предвид консултациите относно съобщението на Комисията от 12 декември 2010 г., озаглавено „По-строги наказателни разпоредби за сектора на финансовите услуги“, Комисията следва да разгледа възможността за представянето на предложения за хармонизиране на минималните стандарти за системите от санкции на държавите-членки в разумен срок. Настоящият регламент не засяга нито националните правила за доказателствената сила, нито задълженията на националните регулаторни органи и съдилищата на държавите-членки да установяват съответните факти по случая, при условие че тези правила и задължения са съвместими с общите принципи на правото на Съюза.
- (32) Тъй като целта на настоящия регламент, а именно осигуряването на хармонизирана рамка за гарантиране на прозрачност и интегритет на пазара за търговия на едро с енергия, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите-членки и следователно може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет, обхват и връзка с други законодателни актове на Съюза

1. Настоящият регламент установява правила, които забраняват практики на злоупотреба, засягащи пазарите за търговия на едро с енергия, които съответстват на правилата, приложими по отношение на финансовите пазари, и на правилното функциониране на тези пазари за търговия на едро с енергия, като отчитат техните специфични характеристики. В него се предвижда наблюдение на пазарите за търговия на едро с енергия от страна на Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия („Агенцията“) при тясно сътрудничество с

националните регулаторни органи и при отчитане на взаимодействието между Схемата за търговия с емисии и пазарите за търговия на едро с енергия.

2. Настоящият регламент се прилага по отношение на търговията на едро с енергийни продукти. Членове 3 и 5 от настоящия регламент не се прилагат по отношение на енергийни продукти на едро, които представляват финансови инструменти и по отношение на които се прилага член 9 от Директива 2003/6/ЕО. Настоящият регламент не засяга директиви 2003/6/ЕО и 2004/39/ЕО, както и прилагането на европейското право за конкуренцията по отношение на практиките, обхванати от настоящия регламент.

3. Агенцията, националните регулаторни органи, ЕОЦКП, компетентните финансови органи на държавите-членки и по целесъобразност, националните органи за защита на конкуренцията си сътрудничат, за да се гарантира предприемане на координиран подход за изпълнението на съответните правила, когато действията са свързани с един или повече финансови инструменти, по отношение на които се прилага член 9 от Директива 2003/6/ЕО, и също така с един или повече енергийни продукти на едро, по отношение на които се прилагат членове 3, 4 и 5 от настоящия регламент.

4. Управителният съвет на Агенцията гарантира, че Агенцията изпълнява възложените ѝ задачи по настоящия регламент в съответствие с настоящия регламент и с Регламент (ЕО) № 713/2009.

5. Директорът на Агенцията се допитва до Съвета на регулаторите на Агенцията относно всички аспекти от прилагането на настоящия регламент и надлежно взема под внимание неговите съвети и становища.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1. „Вътрешна информация“ означава информация, точна по своето естество, която не е била направена публично достояние, отнасяща се пряко или косвено до един или повече енергийни продукти на едро и която, ако бъде направена публично достояние, вероятно би повлияла съществено на цените на тези енергийни продукти на едро.

За целите на настоящото определение „информация“ означава:

- а) информацията, която трябва да бъде направена публично достояние в съответствие с регламенти (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009, включително насоките и мрежовите кодекси, приети в съответствие с тези регламенти;
- б) информация, свързана с капацитета и използването на съоръжения за производство, съхранение, потребление или пренос на електроенергия или природен газ, или свързана с капацитета и използването на съоръжения за втечнен природен газ, включително планирана или непланирана недостъпност на тези съоръжения;

- в) информация, която трябва да се разкрие в съответствие с правни или регулаторни разпоредби на равнището на Съюза или на национално равнище, пазарни правила и договори или обичайни практики на съответния пазар за търговия на едро с енергия, доколкото тази информация вероятно би повлияла съществено на цените на тези енергийни продукти на едро; както и
- г) друга информация, която разумен професионален участник на пазара вероятно би използвал като част от основанието за своето решение да извърши сделка, свързана с енергиен продукт на едро, или за издаване на нареждане за търгуване с енергийни продукти на едро.

Информацията се счита за точна по своето естество, ако посочва набор от обстоятелства, които съществуват или може с основание да се очаква да възникнат, или събитие, което е възникнало или може с основание да се очаква да възникне, и ако е достатъчно конкретна, за да дава възможност да се направи извод за вероятното въздействие на този набор от обстоятелства или това събитие върху енергийните продукти на едро.

2. „Манипулиране на пазара“ означава:

- а) извършването на каквато и да е сделка или издаването на каквото и да е нареждане за търгуване с енергийни продукти на едро, с което се:
- i) дават или могат да дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро;
 - ii) определят или се прави опит да се определи, чрез действията на едно или повече лица, действащи заедно, цената на един или повече енергийни продукти на едро на изкуствено равнище, освен ако лицето, което е осъществило сделката или е издало нареждането за търгуване, докаже, че причините, които са го накарали да направи това, са законни и че въпросната сделка или въпросното нареждане за търгуване са съобразени с приетите пазарни практики на съответния пазар за търговия на едро с енергия; или
 - iii) използва или се прави опит да се използва фиктивен способ или всякаква друга форма на заблуда или на измама, с които се дават или могат да дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро;

или

- б) разпространяване на информация по медиите, включително по интернет или с всякакви други средства, която дава или е възможно да даде лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на доставката, търсенето или цената на енергийните продукти на едро, включително разпространяване на слухове и на неверни

или заблуждаващи новини, когато лицето, извършващо разпространението, е знаело или би трябвало да знае, че информацията е невярна или заблуждаваща.

Когато се разпространява информация за журналистически цели или художествено изразяване, такова разпространяване на информация се оценява, като се вземат предвид правилата за свободата на пресата и свободата на изразяване на мнение в другите медии, освен ако:

- i) съответните лица извличат пряко или косвено предимства или печалба от разпространяването на въпросната информация; или
- ii) разкриването или разпространяването се извършва с намерение подвеждане на пазара що се отнася до доставките, търсенето или цената на енергийните продукти на едро.

3. „Опит за манипулиране на пазара“ означава:

- а) извършването на каквато и да е сделка, издаване на каквото и да е нареждане за търгуване или предприемането на каквото и да било друго действие, свързано с енергиен продукт на едро, с намерение да се:
- i) дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро;
 - ii) определят цената на един или повече енергийни продукти на едро на изкуствено равнище, освен ако лицето, което е осъществило сделката или е издало нареждането, докаже, че причините, които са го накарали да направи това, са законни и че въпросната сделка или въпросното нареждане за търгуване са съобразени с приетите пазарни практики на съответния пазар за търговия на едро с енергия; или
 - iii) използва фиктивен способ или всякаква друга форма на заблуда или на измама, с които се дават или могат да дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро;
- или
- б) разпространяването на информация, включително по интернет или по какъвто и да е друг начин, с намерение да се дадат лъжливи или подвеждащи сигнали що се отнася до доставките, търсенето или цената на енергийни продукти на едро.

4. „Енергийни продукти на едро“ означава следните договори и деривати, независимо от мястото и начина, по който се търгува с тях:

- а) договори за доставка на електроенергия или природен газ, при които доставката е в рамките на Съюза;

- б) деривати, свързани с електроенергия или природен газ, произвеждани, търгувани или доставяни в рамките на Съюза;
- в) договори, свързани с пренос на електроенергия или природен газ в рамките на Съюза;
- г) деривати, свързани с пренос на електроенергия или природен газ в рамките на Съюза.

Договорите за доставка и разпределение на електроенергия или природен газ за използване от крайни клиенти не се считат за енергийни продукти на едро. Договорите за доставка и разпределение на електроенергия или природен газ на крайни клиенти с капацитет на потребление над прага, установен в точка 5, втора алинея, обаче се считат за енергийни продукти на едро.

5. „Капацитет на потребление“ означава потреблението на електроенергия или природен газ на даден краен клиент при пълно използване на производствения капацитет на този клиент. То включва цялото потребление на този клиент като отделна стопанска единица, доколкото потреблението се извършва на пазари с взаимосвързани цени за търговия на едро.

При прилагането на настоящото определение не се взема предвид потреблението на отделни съоръжения под контрола на отделна стопанска единица, които са с капацитет на потребление под 600 GWh годишно, доколкото тези съоръжения не оказват сумарно влияние върху цените на пазара за търговия на едро с енергия, поради това че са разположени на съответни пазари с различно географско местоположение.

- 6. „Пазар за търговия на едро с енергия“ означава пазар в рамките на Съюза, на който се търгува на едро с енергийни продукти.
- 7. „Участник на пазара“ означава всяко лице, включително оператори на преносни системи, което извършва сделки, включително издаването на нареждания за търгуване, на един или повече пазари за търговия на едро с енергия.
- 8. „Лице“ означава всяко физическо или юридическо лице.
- 9. „Компетентен финансов орган“ означава компетентен орган, определен в съответствие с процедурата, предвидена в член 11 от Директива 2003/6/ЕО.
- 10. „Национален регулаторен орган“ означава национален регулаторен орган, определен в съответствие с член 35, параграф 1 от Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия⁽¹⁾ или член 39, параграф 1 от Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ⁽²⁾.
- 11. „Оператор на преносна система“ има значението, определено в член 2, точка 4 от Директива 2009/72/ЕО и член 2, точка 4 от Директива 2009/73/ЕО.

12. „Предприятие майка“ означава предприятие майка по смисъла на членове 1 и 2 от Седма директива 83/349/ЕИО на Съвета от 13 юни 1983 г. приета на основание член 54, параграф 3, буква ж) от Договора относно консолидираните счетоводни отчети⁽³⁾.

13. „Свързано предприятие“ означава предприятие, което е или дъщерно дружество, или друго предприятие, в което се притежава участие, или предприятие, свързано с друго предприятие с отношение по смисъла на член 12, параграф 1 от Директива 83/349/ЕИО.

14. „Разпределение на природен газ“ има значението, установено в член 2, точка 5 от Директива 2009/73/ЕО.

15. „Разпределение на електроенергия“ има значението, установено в член 2, точка 5 от Директива 2009/72/ЕО.

Член 3

Забрана за търгуване с вътрешна информация

1. На лицата, които разполагат с вътрешна информация във връзка с енергиен продукт на едро, се забранява да:

- а) използват тази информация, когато придобиват или се разпореждат или когато се опитват да придобият или да се разпоредят за своя собствена сметка или за сметка на трето лице, пряко или косвено, с енергийни продукти на едро, за които се отнася тази информация;
- б) разкриват тази информация на друго лице, освен ако това не е в рамките на нормалните условия на изпълнение на работата им, на професията им, или на техните задължения;
- в) препоръчват на друго лице или го склоняват въз основа на вътрешна информация да придобие или да се разпорежи с енергийни продукти на едро, за които се отнася тази информация.

2. Забраната, установена в параграф 1, се прилага по отношение на следните лица, които разполагат с вътрешна информация във връзка с енергиен продукт на едро:

- а) членове на административните, управителните или надзорните органи на предприятие;
- б) лица с участие в капитала на предприятие;
- в) лица с достъп до информацията при упражняването на своята работа, професия или задължения;
- г) лица, които са придобили такава информация чрез престъпна дейност;
- д) лица, които знаят или трябва да знаят, че съответната информация е вътрешна информация.

⁽¹⁾ ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 55.

⁽²⁾ ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 94.

⁽³⁾ ОВ L 193, 18.7.1983 г., стр. 1.

3. Букви а) и в) от параграф 1 от настоящия член не се прилагат по отношение на операторите на преносни системи, когато те закупуват електроенергия или природен газ, за да гарантират безопасно и сигурно функциониране на системата в съответствие със своето задължение съгласно член 12, букви г) и д) от Директива 2009/72/ЕО или член 13, параграф 1, букви а) и в) от Директива 2009/73/ЕО.

4. Настоящият член не се прилага за:

а) сделки, извършени за изпълнението на изискуемо задължение за придобиване или разпореждане с енергийни продукти на едро, когато това задължение е резултат от сключено споразумение или нареждане за търгуване, преди съответното лице да придобие вътрешната информация;

б) сделки, извършени от производители на електроенергия или природен газ, оператори на газохранилища или оператори на съоръжения за внос на втечен природен газ, чиято единствена цел е да покрият непосредствените физически загуби, произтичащи от непланирани прекъсвания, когато непредприемането на тези действия би довело до невъзможност участникът на пазара да изпълни съществуващите договорни задължения или когато подобно действие е предприето при споразумение със съответния(те) оператор(и) на преносни мрежи, за да се гарантира безопасно и сигурно действие на системата. В тези случаи съответната информация, свързана със сделки, се докладва на Агенцията и на съответния национален регулаторен орган. Това задължение за докладване не засяга задължението, предвидено в член 4, параграф 1;

в) участниците на пазара, които действат в съответствие с националните правила за действие в извънредна ситуация, когато националните органи са се намесили с оглед гарантиране доставката на електроенергия или природен газ и пазарните механизми са суспендирани в дадена държава-членка или в част от нея. В такъв случай органът, отговарящ за планирането на действия при извънредни ситуации, гарантира оповестяването в съответствие с член 4.

5. Когато лицето, което разполага с вътрешна информация във връзка с енергиен продукт на едро, е юридическо лице, збраната, предвидена в параграф 1, се прилага и по отношение на физическите лица, които участват в решението за извършване на сделката за сметка на въпросното юридическо лице.

6. Когато се разпространява информация за журналистически цели или художествено изразяване, това разпространяване на информация се оценява, като се вземат предвид правилата за свободата на пресата и свободата на изразяване на мнение в другите медии, освен ако:

а) лицата извличат пряко или косвено предимства или печалба от разпространяването на въпросната информация; или

б) разкриването или разпространяването се извършва с намерение подвеждане на пазара що се отнася до доставките, търсенето или цената на едро на енергийните продукти.

Член 4

Задължение за оповестяване на вътрешна информация

1. Участниците на пазара публично, ефективно и навременно разкриват вътрешна информация, с която разполагат по отношение на търговска дейност или съоръжения, които съответният участник на пазара или неговото предприятие майка или свързано предприятие притежава или контролира, или по отношение на въпроси, свързани с тяхната експлоатация, за които въпросният участник на пазара или въпросното предприятие носи отговорност, независимо дали изцяло или отчасти. Такова разкриване включва информация, свързана с капацитета и използването на съоръжения за производство, съхранение, потребление или пренос на електроенергия или природен газ, или свързана с капацитета и използването на съоръжения за втечен природен газ, включително планирана или непланирана недостъпност на тези съоръжения.

2. Даден участник на пазара може, на своя собствена отговорност, по изключение да отложи публичното разкриване на вътрешна информация, за да не увреди своите законни интереси, при положение че няма опасност този пропуск да въведе в заблуждение обществеността и че участникът на пазара е в състояние да гарантира поверителността на тази информация, както и че не взема решения, свързани с търговия с енергийни продукти на едро въз основа на въпросната информация. При това положение участникът на пазара предоставя незабавно тази информация, заедно с обосновка за забавянето на нейното публично разкриване, на Агенцията и съответния национален регулаторен орган, в съответствие с член 8, параграф 5.

3. Винаги когато участник на пазара или лице, наето от или действащо от името на участник на пазара, разкрива вътрешна информация във връзка с енергиен продукт на едро в рамките на нормалното изпълнение на своята работа, професия или задължения, както са посочени в член 3, параграф 1, буква б), въпросният участник на пазара или лице осигурява едновременно, пълно и ефективно публично разкриване на тази информация. В случай на непреднамерено разкриване, участникът на пазара осигурява пълно и ефективно публично разкриване на информацията възможно най-скоро след непреднамереното разкриване. Този параграф не се прилага, когато лицето, което получава информацията, е обвързано със задължение за поверителност, независимо дали това задължение произтича от закон, подзаконов акт, устройствен акт или договор.

4. Оповестяването на вътрешна информация, включително в обобщен вид, в съответствие с Регламент (ЕО) № 714/2009 или Регламент (ЕО) № 715/2009, или на насоки и мрежови кодекси, приети в съответствие с тези регламенти, представлява едновременно, пълно и ефективно публично разкриване.

5. Когато на оператор на преносна система се предостави освобождаване от задължението за публикуване на определени данни в съответствие с Регламент (ЕО) № 714/2009 или Регламент (ЕО) № 715/2009, този оператор се освобождава по този начин и от задължението, предвидено в параграф 1 от настоящия член, относно тези данни.

6. Параграфи 1 и 2 не засягат задълженията на участниците на пазара съгласно директиви 2009/72/ЕО и 2009/73/ЕО и регламенти (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009, включително насоки и мрежови кодекси, приети в съответствие с тези директиви и регламенти, по-специално по отношение на сроковете и начина на публикуване на информацията.

7. Параграфи 1 и 2 не засягат правото на участниците на пазара да забавят разкриването на чувствителна информация, свързана със защитата на критичните инфраструктури, както е предвидено в член 2, буква г) от Директива 2008/114/ЕО на Съвета от 8 декември 2008 г. относно установяването и означаването на европейски критични инфраструктури и оценката на необходимостта от подобряване на тяхната защита ⁽¹⁾, ако тя е класифицирана в тяхната държава.

Член 5

Забрана за манипулиране на пазара

Забранява се извършването или опитът за извършване на манипулиране на пазара по отношение на пазарите за търговия на едро с енергия.

Член 6

Техническо осъвременяване на определенията за вътрешна информация и манипулиране на пазара

1. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 20, за да:

а) приведе в съответствие определенията, предвидени в член 2, точки 1, 2, 3 и 5, за целите на осигуряването на съгласуваност с други съответни законодателни актове на Съюза в областта на финансовите услуги и енергетиката, и

б) осъвременява тези определения с единствената цел да се вземат предвид бъдещи развията относно пазарите за търговия на едро с енергия.

2. В делегираните актове, посочени в параграф 1, се отчита най-малко:

а) специфичното функциониране на пазарите за търговия на едро с енергия, включително специфичните характеристики на пазарите на електроенергия и газ, и взаимодействието между пазарите на продукти и пазарите на деривати;

б) потенциала за трансгранично манипулиране, между пазарите на електроенергия и газ, и пазарите на продукти и деривати;

в) потенциалното въздействие на действително или планирано производство, потребление, използване на капацитет за пренос или използване на капацитет за съхранение върху цените на пазарите за търговия на едро на енергия; както и

г) мрежовите кодекси и рамковите насоки, приети в съответствие с разпоредбите на регламенти (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009.

Член 7

Наблюдение на пазара

1. Агенцията наблюдава търговската дейност на едро с енергийни продукти с цел откриване и предотвратяване на търговия, основана на вътрешна информация и манипулиране на пазара. Тя събира данни за оценяване и наблюдение на пазарите за търговия на едро с енергия, както е предвидено в член 8.

2. Националните регулаторни органи си сътрудничат на регионално равнище и с Агенцията при извършване на наблюдението на пазарите за търговия на едро с енергия, посочено в параграф 1. За тази цел националните регулаторни органи имат достъп до съответната информация, съхранявана от Агенцията, която тя е събрала в съответствие с параграф 1 от настоящия член, при условията на член 10, параграф 2. Националните регулаторни органи могат също така да извършват наблюдение на национално равнище на търговската дейност на едро с енергийни продукти.

Държавите-членки могат да предвидят националните органи за защита на конкуренцията или органите за наблюдение на пазара към този орган да извършват наблюдение на пазара с националния регулаторен орган. При извършването на наблюдението на пазара националният орган за защита на конкуренцията или органът за наблюдение на пазара има същите права и задължения, както националният регулаторен орган съгласно първа алинея от настоящия параграф, параграф 3, втора алинея, второ изречение от настоящия член, член 4, параграф 2, второ изречение, член 8, параграф 5, първо изречение и член 16.

3. Агенцията представя доклад на Комисията относно своите дейности съгласно настоящия регламент поне веднъж годишно и оповестява публично този доклад. В тези доклади Агенцията извършва оценка на функционирането и прозрачността на различните категории пазари и на начините за търговия и може да отправи препоръки към Комисията относно правилата, стандартите и процедурите на пазарите, които биха могли да подобрят интегритета на пазара и функционирането на вътрешния пазар. Тя може също така да извърши оценка дали минимални изисквания към организирания пазари биха могли да допринесат за повишаването на прозрачността на пазара. Докладите могат да се съчетаят с доклада, посочен в член 11, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 713/2009.

Агенцията може да отправя препоръки към Комисията по отношение на отчетите за сделки, включително за нареждания за търгуване, които счита за необходими за ефективно и ефикасно наблюдение на пазарите за търговия на едро с енергия. Преди да направи такива препоръки Агенцията се консултира със заинтересованите страни по-специално с националните регулаторни органи, компетентните финансови органи в държавите-членки, националните органи за защита на конкуренцията и ЕОЦКП.

Всички препоръки следва да бъдат предоставени на разположение на Европейския парламент, Съвета и Комисията, както и да бъде осигурен обществен достъп до тях.

⁽¹⁾ ОВ L 345, 23.12.2008 г., стр. 75.

Член 8

Събиране на данни

1. Участниците на пазара или лице или орган, действащи от тяхно име, посочени в параграф 4, букви б)–е), предоставят на Агенцията отчет за сделките на пазарите за търговия на едро с енергия, включително нарежданията за търгуване. Информацията, която трябва да се докладва, включва точно посочване на закупените и продадените на едро енергийни продукти, договорената цена и количество, датите и времето на изпълнение, страните по сделката и бенефициерите по сделката и всяка друга относима информация. Въпреки че участниците на пазара носят цялостна отговорност, след като изискваната информация веднъж е получена от някое от лицата или органа, изброени в параграф 4, букви б)–е), задължението за докладване на въпросния участник на пазара се счита за изпълнено.

2. Чрез актове за изпълнение Комисията:

- а) изготвя списък от договори и деривати, включително нареждания за търгуване, които трябва да бъдат докладвани в съответствие с параграф 1 и по целесъобразност определя подходящите минимални прагове за докладване на сделки;
- б) приема единни правила за докладване на информацията, която трябва да бъде предоставена в съответствие с параграф 1;
- в) определя срока и формата, в които трябва да се докладва тази информация.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 21, параграф 2. В тях се вземат предвид съществуващите системи за докладване.

3. Лицата, посочени в параграф 4, букви а)–г), които докладват за сделки в съответствие с Директива 2004/39/ЕО или приложимото законодателство на Съюза относно сделките с деривати, централните контрагенти и регистрите на сделките нямат повторни задължения за докладване по отношение на тези сделки.

Без да се засяга първа алинея от настоящия параграф, актовете за изпълнение, посочени в параграф 2, може да позволяват на организирани пазари и на системи за съпоставяне на сделки (trade matching system) или докладване при търговията да предоставят на Агенцията записи за енергийните сделки на едро.

4. За целите на параграф 1 информацията се предоставя от:

- а) участника на пазара;
- б) трето лице, което действа от името на участника на пазара;
- в) системи за докладване при търговията;
- г) организиран пазар, система за съпоставяне на сделки (trade matching system) или друго лице, което извършва сделки по занятие;

д) регистри на сделки, регистрирани или признати съгласно приложимото законодателство на Съюза относно сделките с деривати, централните контрагенти и регистрите на сделките; или

е) компетентен орган, който е получил тази информация в съответствие с член 25, параграф 3 от Директива 2004/39/ЕО, или ЕОЦКП, когато е получила тази информация в съответствие с приложимото законодателство на Съюза относно сделките с деривати, централните контрагенти и регистрите на сделките.

5. Участниците на пазара предоставят на Агенцията и националните регулаторни органи информация, свързана с капацитета и използването на съоръженията за производство, съхранение, потребление или пренос на електроенергия или природен газ или свързани с капацитета и използването на съоръжения за втечен природен газ (ВПГ), включително планирана или непланирана неналичност на такива съоръжения, с цел наблюдение на търговията на пазарите за търговия на едро с енергия. Задълженията за докладване относно участниците на пазара се свеждат до минимум чрез събирането на необходимата информация или части от нея от съществуващите източници, когато това е възможно.

6. Чрез актове за изпълнение Комисията:

- а) приема единни правила за докладването на информацията, която да бъде предоставена в съответствие с параграф 5, и по целесъобразност относно подходящите прагове за това докладване;
- б) определя сроковете и формата, в които тази информация се докладва.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 21, параграф 2. В тях се вземат предвид съществуващите задължения за докладване съгласно регламенти (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009.

Член 9

Регистриране на участниците на пазара

1. Участниците на пазара, които извършват сделки, за които има изискване да бъдат докладвани на Агенцията в съответствие с член 8, параграф 1, се регистрират при националния регулаторен орган в държавата-членка, в която са се установили или пребивават постоянно, или ако не са установени или не пребивават постоянно в Съюза, в държавата-членка, в която извършват дейност.

Всеки участник на пазара се регистрира само при един национален регулаторен орган. Държавите-членки не трябва да изискват от участник на пазара, който вече е регистриран в друга държава-членка, да се регистрира отново.

Регистрирането на участниците на пазара не накърнява задълженията за спазване на приложимите търговски правила и правила за съставяне на баланси.

2. Не по-късно от три месеца от датата, на която Комисията приема актовете за изпълнение, посочени в член 8, параграф 2, националните регулаторни органи създават национални регистри на участниците на пазара, които регистри те редовно актуализират. Регистърът дава на всеки участник на пазара единен идентификатор и съдържа достатъчно информация, за да идентифицира участника на пазара, включително съответните подробности, свързани с идентификационния номер по ДДС, седалището, лицето, отговорно за неговите оперативни и търговски решения, и упражняващия краен контрол или бенефициера от търговската дейност на участника на пазара.

3. Националните регулаторни органи предават информацията от националния си регистър на Агенцията във формат, определен от Агенцията. Агенцията, в сътрудничество с тези органи, определя и публикува този формат до 29 юни 2012 г. Въз основа на информацията, предоставена от националните регулаторни органи, агенцията създава Европейски регистър на участниците на пазара. Националните регулаторни органи и други съответни органи имат достъп до Европейския регистър. Съгласно член 17 Агенцията може да реши да направи Европейския регистър или части от него публично достъпни, при условие че не се разкрива чувствителна от търговска гледна точка информация за отделните участници на пазара.

4. Участниците на пазара, посочени в параграф 1 от настоящия член, подават формуляра за регистрация в националния регулаторен орган, преди да извършат сделка, която трябва да бъде докладвана на Агенцията в съответствие с член 8, параграф 1.

5. Участниците на пазара, посочени в параграф 1, уведомяват незабавно националния регулаторен орган за всяка промяна по отношение на информацията, предоставена във формуляра за регистрация.

Член 10

Обмен на информация между Агенцията и други органи

1. Агенцията установява механизми за обмен на информацията, която получава в съответствие с член 7, параграф 1 и член 8, с националните регулаторни органи, компетентните финансови органи на държавите-членки, националните органи за защита на конкуренцията, ЕОЦКП и други съответни органи. Преди да установи тези механизми, Агенцията се консултира с тези органи.

2. Агенцията дава достъп до механизмите, посочени в параграф 1 от настоящия член, само на органи, които са създали системи, даващи възможност на Агенцията да изпълни изискванията на член 12, параграф 1.

3. Регистрите на сделки, регистрирани или признати съгласно приложимото законодателство на Съюза относно сделките с деривати, централните контрагенти и регистрите на сделките,

предоставят на Агенцията цялата събрана от тях съответна информация относно енергийни продукти на едро и деривати на квоти за емисии.

ЕОЦКП предава на Агенцията докладите за сделки с енергийни продукти на едро, получени в съответствие с член 25, параграф 3 от Директива 2004/39/ЕО и приложимото законодателство на Съюза относно сделките с деривати, централните контрагенти и регистрите на сделките. Компетентните органи, които получават доклади за сделки на едро с енергийни продукти, получени съгласно член 25, параграф 3 от Директива 2004/39/ЕО, предават тези доклади на Агенцията.

Агенцията и органите, които отговарят за надзора на търговията с квоти за емисии или деривати, свързани с квотите за емисии, сътрудничат помежду си и установяват подходящи механизми, за да осигурят на Агенцията достъп до записите на сделки с квоти и деривати, когато тези органи събират информация относно такива сделки.

Член 11

Защита на данните

Настоящият регламент не засяга задълженията на държавите-членки, свързани с извършването от тях обработка на лични данни, съгласно Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни⁽¹⁾ или задълженията на Агенцията, при изпълнение на своите задължения, свързани с обработката на лични данни, съгласно Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни⁽²⁾.

Член 12

Операционна надеждност

1. Агенцията гарантира поверителността, надеждността и защитата на получената съгласно член 4, параграф 2 и членове 8 и 10 информация. Агенцията взема всички необходими мерки за предотвратяване на всякакви злоупотреби и неразрешен достъп до информацията, която се съхранява в нейните системи.

Националните регулаторни органи, компетентните финансови органи на държавите-членки, националните органи за защита на конкуренцията, ЕОЦКП и другите съответни органи гарантират поверителността, надеждността и защитата на получената съгласно член 4, параграф 2, член 7, параграф 2, член 8, параграф 5 или член 10 информация, и вземат мерки за предотвратяване на всякакви злоупотреби с тази информация.

Агенцията установява източниците на оперативен риск и ги свежда до минимум посредством разработване на подходящи системи, контролни механизми и процедури.

⁽¹⁾ ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31.

⁽²⁾ ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1.

2. При условията на член 17 Агенцията може да вземе решение за даване на публичен достъп до части от информацията, която притежава, при условие че не се разкрива и не може да се направи заключение за чувствителна в търговско отношение информация за отделни участници на пазара или за отделни сделки, или за отделни пазари.

Агенцията прави достъпна за научни цели своята база данни, която не е чувствителна в търговско отношение, при спазване на изискванията за поверителност.

Информацията се публикува или се предоставя с цел подобряване на прозрачността на пазарите за търговия на едро с енергия и при условие че няма вероятност да наруши конкуренцията на въпросните енергийни пазари.

Агенцията разпространява по открит начин информация съгласно прозрачни правила, които тя изготвя и до които осигурява публичен достъп.

Член 13

Прилагане на забрани срещу пазарна злоупотреба

1. Националните регулаторни органи гарантират налагането на забраните, установени в членове 3 и 5, и на задължението, установено в член 4.

Всяка държава-членка гарантира, че нейните национални регулаторни органи разполагат с правомощия за разследване и за прилагане на мерки, необходими за изпълнението на тази функция, в срок до 29 юни 2013 г. Тези правомощия се упражняват по пропорционален начин.

Тези правомощия могат да се упражняват:

- а) пряко;
- б) в сътрудничество с други органи; или
- в) чрез сезиране на компетентните органи на съдебната власт.

Когато е целесъобразно, националните регулаторни органи могат да упражняват правомощията си за разследване в сътрудничество с организиран пазар, система за съпоставяне на сделки (trade matching system) или с друго лице, което извършва по занятие сделките, посочени в член 8, параграф 4, буква г).

2. Правомощията за разследване и прилагане на мерки, посочени в параграф 1, са ограничени за целите на разследването. Те се изпълняват в съответствие с националното законодателство и включват правото:

- а) на достъп до всички съответни документи в каквато и да било форма и получаването на копие от тях;
- б) да се изискват сведения от всички лица, имащи отношение към случая, включително и тези, които участват последователно при предаването на нареждания или при

изпълнението на съответните операции, както и от техните възложители и, ако е необходимо, да се призове и изслуша всяко такова лице или възложител;

- в) да се извършват проверки на място;
- г) да се изискват съществуващи записи за телефонни разговори и предаване на данни;
- д) да се изисква преустановяване на всяка практика, която противоречи на настоящия регламент или на делегираните актове, или на актовете за изпълнение, приети въз основа на настоящия регламент;
- е) да се поиска от съд да замрази или да постави под запор активи;
- ж) да се изиска съд или някой компетентен орган да наложи временна забрана на професионална дейност.

Член 14

Право на обжалване

Държавите-членки гарантират, че на национално равнище съществуват подходящи механизми, съгласно които всяко лице, засегнато от решение на регулаторния орган, има право да обжалва пред орган, който е независим от заинтересованите страни и от което и да е правителство.

Член 15

Задължения на лицата, които извършват сделки по занятие

Всяко лице, което извършва сделки с енергийни продукти на едро по занятие и което има разумно основание да предполага, че дадена сделка може да нарушава член 3 или 5, незабавно уведомява националния регулаторен орган.

Лицата, които извършват сделки с енергийни продукти на едро по занятие, установяват и поддържат ефективни правила и процедури за установяване на нарушения на член 3 или 5.

Член 16

Сътрудничество на равнище ЕС и на национално равнище

1. Агенцията има за цел да гарантира, че националните регулаторни органи изпълняват своите задачи съгласно настоящия регламент по координиран и последователен начин.

Агенцията публикува необвързващи насоки за прилагането на определенията, посочени в член 2, по целесъобразност.

Националните регулаторни органи сътрудничат на Агенцията и помежду си, включително на регионално равнище, с цел изпълняване на своите задължения съгласно настоящия регламент.

Националните регулаторни органи, компетентните финансови органи и националните органи за защита на конкуренцията в дадена държава-членка могат да установят подходящи форми на сътрудничество, за да осигурят ефективно и ефикасно разследване и прилагане и за да допринасят за съгласуван и последователен подход към разследването, съдебното производство и прилагането на настоящия регламент и съответното финансово и конкурентно право.

2. Националните регулаторни органи уведомяват незабавно Агенцията с възможно най-големи подробности, когато имат разумно основание да предположат, че в тяхната държава-членка или друга държава-членка се извършват или са били извършени действия в нарушение на настоящия регламент.

Когато национален регулаторен орган предполага, че в друга държава-членка се извършват действия, които засягат пазарите за търговия на едро с енергия или цената на енергийни продукти на едро в неговата държава-членка, той може да поиска от Агенцията да предприеме действия в съответствие с параграф 4 от настоящия член и ако действията засягат финансови инструменти, за които се прилага член 9 от Директива 2003/6/ЕО, в съответствие с параграф 3 от настоящия член.

3. За да се гарантира координиран и последователен подход по отношение на пазарните злоупотреби на пазарите за търговия на едро с енергия:

- а) националните регулаторни органи уведомяват компетентния финансов орган в своята държава-членка и Агенцията, когато имат разумни основания да предполагат, че на пазарите за търговия на едро с енергия се извършват или са били извършени действия, които представляват пазарна злоупотреба по смисъла на Директива 2003/6/ЕО и които засягат финансовите инструменти, предмет на член 9 от посочената директива; за тези цели националните регулаторни органи могат да установят подходящата форма на сътрудничество с компетентния финансов орган в своята държава-членка;
- б) Агенцията уведомява ЕОЦКП и компетентния финансов орган, когато има разумни основания да предполага, че на пазарите за търговия на едро с енергия се извършват или са били извършени действия, които представляват пазарна злоупотреба по смисъла на Директива 2003/6/ЕО и които засягат финансовите инструменти, предмет на член 9 от посочената директива;
- в) компетентният финансов орган на дадена държава-членка уведомява ЕОЦКП и Агенцията, когато има разумни основания да предполага, че на пазарите за търговия на едро с енергия в друга държава-членка се извършват или са били извършени действия в нарушение на членове 3 и 5;
- г) националните регулаторни органи уведомяват националните органи за защита на конкуренцията в своята държава-членка, Комисията и Агенцията, когато имат разумни основания да предположат, че на пазарите за търговия на едро с енергия се извършват или са били извършени действия, които са в нарушение на правото на конкуренцията.

4. С оглед да изпълнява своите функции съгласно параграф 1, когато, наред с другото, въз основа на първоначални оценки или анализ Агенцията предполага, че е налице нарушение на настоящия регламент, тя има правомощията:

- а) да поиска от един или повече национални регулаторни органи да предоставят информация, свързана с предпологаното нарушение;
- б) да поиска от един или повече национални регулаторни органи да започне разследване на възможното нарушение и да се предприемат подходящи действия за отстраняване на всяко открито нарушение. Съответният национален регулаторен орган е отговорен за всяко решение по отношение на подходящо действие, което трябва да бъде предприето, за да се отстрани всяко открито нарушение;
- в) когато счита, че възможното нарушение оказва или е оказало трансгранично въздействие, да създава и координира група за разследване, която се състои от представители на съответните национални регулаторни органи, за да се разследва дали е бил нарушен настоящият регламент и в коя държава-членка е било извършено нарушението. По целесъобразност Агенцията може също така да поиска участието в групата за разследване на представители на компетентния финансов орган или друг съответен орган на една или повече държави-членки.

5. Национален регулаторен орган, който получи искане за информация съгласно параграф 4, буква а) или получи искане за започване на разследване на предпологано нарушение съгласно параграф 4, буква б), незабавно предприема необходимите мерки за изпълнение на това искане. Ако този национален регулаторен орган не е в състояние веднага да предостави изисканата информация, той незабавно уведомява Агенцията за причините.

Чрез дерогация от първа алинея националният регулаторен орган може да откаже да предприеме действия за изпълнение на искане за информация, когато:

- а) изпълнението на искането може да засегне суверенитета или сигурността в държавата-членка, към която е отправено искането;
- б) вече са образувани съдебни производства по отношение на същите действия и срещу същите лица пред органите на държавата-членка, към която е отправено искането; или
- в) по отношение на тези лица е постановено и влязло в сила решение в държавата-членка, към която е отправено искането, за същите действия.

Във всеки такъв случай националният регулаторен орган уведомява съответно Агенцията, като ѝ предоставя възможно най-подробни сведения за съответното производство или съдебно решение.

Националните регулаторни органи участват в група за разследване, свикана в съответствие с параграф 4, буква в), и оказват цялото необходимо съдействие. Групата за разследване се координира от Агенцията.

6. Последното изречение от член 15, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 713/2009 не се прилага за Агенцията, когато тя изпълнява задачите си по настоящия регламент.

Член 17

Професионална тайна

1. Всяка поверителна информация, която се получава, обменя или предава съгласно настоящия регламент, е предмет на разпоредбите за професионална тайна, установени в параграфи 2, 3 и 4.

2. Задължението за професионална тайна се прилага по отношение на:

- а) лицата, които работят или са работили за Агенцията;
- б) одиторите и експертите, инструктирани от Агенцията;
- в) лицата, които работят или са работили за националните регулаторни органи или за другите съответни органи;
- г) одиторите и експертите, инструктирани от националните регулаторни органи или от други съответни органи, които получават поверителна информация в съответствие с настоящия регламент.

3. Поверителна информация, получена от посочените в параграф 2 лица по време на изпълнението на техните задължения, не може да се разкрива на никакви други лица или органи, освен в резюмирана или обобщена форма, така че да не може да се идентифицират отделни участници на пазара или отделни пазари, без това да засяга случаи, попадащи в обхвата на наказателното право, други разпоредби на настоящия регламент или други съответни законодателни актове на Съюза.

4. Без да се засягат случаите, попадащи в обхвата на наказателното право, Агенцията, националните регулаторни органи, компетентните финансови органи на държавите-членки, ЕОЦКП, институции или лицата, които получават поверителна информация в съответствие с настоящия регламент, могат да използват тази информация само за изпълнение на своите задължения и упражняване на своите функции. Други органи, институции или лица могат да използват тази информация за целта, за която им е била предоставена, или в контекста на административни или съдебни производства, конкретно свързани с упражняването на техните функции. Органът, получил информацията, може да я използва за други цели, при условие че Агенцията, националните регулаторни органи, компетентните финансови органи на държавите-членки, ЕОЦКП, институциите или лицата, които съобщават тази информация, дадат своето съгласие за това.

5. Настоящият член не пречи на орган в държава-членка да обменя или предава, в съответствие с националното право,

поверителна информация, при условие че тази поверителна информация не е получена от орган на друга държава-членка или от Агенцията съгласно настоящия регламент.

Член 18

Санкции

Държавите-членки установяват правилата относно санкциите, приложими към нарушения на настоящия регламент, и вземат всички необходими за обезпечаване на тяхното прилагане мерки. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи, като отразяват характера, продължителността и сериозността на нарушението, нанесените на потребителите вреди и потенциалните ползи от търговията, извършена на базата на вътрешна информация и манипулиране на пазара.

Държавите-членки съобщават тези разпоредби на Комисията най-късно до 29 юни 2013 г. и я уведомяват незабавно за всяко последващо изменение, което засяга тези разпоредби.

Държавите-членки предвиждат националният регулаторен орган да може да разкрие пред обществеността мерките или санкциите, наложени за нарушения на настоящия регламент, освен ако разкриването би довело до нанасянето на несъразмерно големи вреди на заинтересованите страни.

Член 19

Международни отношения

Доколкото е необходимо за постигане на целите, предвидени в настоящия регламент, и без да се засяга съответната компетентност на държавите-членки и на институциите на Съюза, включително на Европейската служба за външна дейност, Агенцията може да развива контакти и да сключва административни споразумения с надзорни органи, международни организации и администрации на трети държави, по специално с тези, които оказват влияние върху пазара на Съюза за търговия на едро с енергия, за да насърчава хармонизирането на регулаторната рамка. Тези споразумения не създават правни задължения по отношение на Съюза и неговите държави-членки и не пречат на държавите-членки и техните компетентни органи да сключват двустранни или многостранни споразумения с тези надзорни органи, международни организации и администрации на трети държави.

Член 20

Упражняване на делегирането

1. Правомощията да приема делегирани актове се предоставят на Комисията при спазване на условията, предвидени в настоящия член.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 6, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 28 декември 2011 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния период. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 6, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и Съвета.

5. Делегиран акт, приет съгласно член 6, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 21

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 22

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 8, параграф 1, член 8, параграф 3, първа алинея и член 8, параграфи 4 и 5 започват да се прилагат считано от изтичането на шест месеца след датата, на която Комисията приеме съответните актове за изпълнение, посочени в член 8, параграфи 2 и 6.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Страсбург на 25 октомври 2011 година.

За Европейския парламент
Председател
J. BUZEK

За Съвета
Председател
M. DOWGIELEWICZ

ИЗЯВЛЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

Комисията е на мнение, че праговете за докладване на сделки по смисъла на член 8, параграф 2, буква а) и на информация по смисъла на член 8, параграф 6, буква а) не могат да се определят чрез актове за изпълнение.

При необходимост Комисията ще представи законодателно предложение за определянето на тези прагове.

ИЗЯВЛЕНИЕ НА СЪВЕТА

Законодателят на ЕС е предоставил на Комисията изпълнителни правомощия в съответствие с член 291 от ДФЕС във връзка с мерките, предвидени в член 8. Това е правнообвързващо за Комисията въпреки направената от нея декларация по отношение на член 8, параграф 2, буква а) и член 8, параграф 6, буква а).
